

HJEJLE GERSTED MOGENSEN
ADVOKATER

Miljø- og Planlægningsudvalget
MPU alm. del - Bilag 528
Offentligt

Miljø- og Planlægningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

HJEJLE GERSTED MOGENSEN
AMAGERTORV 24
1160 KØBENHAVN K

TLF.: 33 13 42 62
FAX: 33 11 12 50
WWW.HGMLAW.DK

DIR. TLF.: 88 33 27 05
DIR. FAX: 88 33 28 05
TBPØHGMLAW.DK
REF.: TBP/MA 112.483

12. JULI 2007

Inddragelse af arealer på søterritoriet i strid med intentionerne i planloven om beskyttelse af kystnærhedszonen

På vegne Pernille Skov Svanholm har jeg i foråret 2006 gjort indsigelse mod en af Skagen Kommune udarbejdet lokalplan for en udvidelse af Skagen Havn ved opfyldelse af et 110.000 m² stort areal af søterritoriet og i efteråret 2006 indsigelse mod en efter havneloven meddelt tilladelse til udvidelsen.

Ved Naturklagenævnets afgørelse af 1. september 2006 (ekstrakt af Naturklagenævnets præmisser vedlægges) blev lokalplanen - på trods af den meget restriktive bestemmelse i planlovens § 5 b om kystnærhedszonen - imidlertid (betinget) godkendt.

Ved Transport- og Energiministeriets afgørelse af 8. juni 2007 (kopi vedlagt) blev der endvidere meddelt tilladelse efter havneloven til en udvidelse af Skagen Havn på trods af den i havnelovens § 9, stk. 5, og i praksis fastlagte meget snævre afgrænsning af, hvad havnearealer lovligt kan anvendes til (kopi af Transport- og Energiministeriets skrivelse af 7. april 2006 om forståelsen af havnelovens § 9, stk. 5 vedlægges).

Formålet med denne henvendelse er at gøre Miljø- og Planlægningsudvalget opmærksom på de - åbenbart - i henhold til gældende lovgivning foreliggende muligheder for - (kommunale selvstyre)havne - at omgå og i realiteten ganske tilsidesætte bestemmelsen i planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 2 ("kun i ganske særlige tilfælde") om inddragelse af

HENRIK WEDELL-WEDELLSBORG
OLUF ENGELL
SØREN BAGGER
KARSTEN HAVKROG PEDERSEN
TORBEN BYSKOV PETERSEN
TOVE H DAHL
SØREN LUNDSSGAARD
CHRISTIAN SCHOW MADSEN
HENRIK DICHMAN
MØRTE STADIL
SØREN LEHMANN NIELSEN
ROBIN PHILIP
SASKIA KRÜGER LARSEN
JAN STEEN HANSEN
SØREN DAMGAARD
KARSTEN KRISTOFFERSEN

AAGE SPANG-HANSEN

JETTE LIBORIUSSEN
JULIE ARNTH JØRGENSEN
LISE LAURIDSEN
JAKOB LENTZ
NIKOLAJ WEST
SIMON BJØRNHOLT
PETER F THOMMENSEN
TOBIAS STEINØ

arealer på søterritoriet med henvisning til et ikke dokumenteret behov for en havneudvidelse.

(Kommunale selvstyre) Havne kan således opnå tilladelse til at inddrage betydelige arealer (ved opfyldning) af søterritoriet - i Skagen Havns tilfælde 110.000 m², der dog ikke har givet havnen én meter ekstra kajplads - blot med henvisning til havnes status som "trafikhavneanlæg" og et påstået behov for en udvidelse.

Ifølge forarbejderne til den gældende havnelov sker der ingen central planlægning af havnes infrastrukturinvesteringer, idet havne selv bestemmer deres investeringer, også de kapacitetsudvidende, såfremt havnene kan finansiere disse uden kommunalt engagement.

Der sker således ingen prøvelse, hverken hos havnemyndighederne (Kystdirektoratet/Transport- og Energiministeriet) eller hos planmyndighederne (Naturklagenævnet, se 2. afsnit i Naturklagenævnets præmisser) af, om en havn har behov for en udvidelse, endsige en udvidelse, der nødvendiggør en opfyldelse af dele af søterritoriet.

Der sker heller ikke en forhåndsprøvelse af, om de konkret planlagte aktiviteter for området (udvidelsen) falder inden for rammerne af "egentlig havneaktivitet" og dermed de formål, som havne lovligt kan varetage i henhold til havneloven og formålsbestemmelserne i vedtægterne for havnene.

Konsekvensen er, at de i lovgivningen (planloven og havneloven) indeholdte klagemuligheder gøres illusoriske, idet beskyttelsen af kystnærhedszonen i henhold til planlovens § 5 b i realiteten ikke kan påberåbes af borgerne, hvis en (kommunal selvstyre)havn ytrer ønske om at udvide havnearealet ved en opfyldelse af søterritoriet.

At Naturklagenævnet i "Skagen Havn sagen" blev opmærksom på dette dilemma, afspejles af nævnets - ikke tidligere sete - præmisser (næstsidste og sidste afsnit). Heri fastslår nævnet, at *"anvendelsesbestemmelserne (for området) skal fortolkes restriktivt, således at udvidelsesarealerne kun kan anvendes til erhverv med en direkte og nødvendig tilknytning til havnen"*.

Alene "under denne forudsætning" opretholder Naturklagenævnet Skagen Kommunes vedtagelse af lokalplan 212-e, der herefter står ved magt.

I princippet forbeholder Naturklagenævnet sig en (senere) stillingtagen til, om lokalplanen nu også – efter at udvidelsen er gennemført og arealerne er taget i brug – de facto vil være lovlig. Fortolker planmyndigheden således ikke anvendelsesbestemmelserne restriktivt, brister nævnets forudsætning med den konsekvens, at lokalplanen er ulovlig.

Situationen er herefter, at lokalplanen p.t. er lovlig, at udvidelsen nu er iværksat ved opfyldning af et areal på 110.000 m² af søterritoriet – men at ingen på forhånd har (kunnet) efterprøve(t), om forudsætningen for lokalplanens lovlighed de facto holder, f.eks. ved at pålægge Skagen Havn at konkretisere og dokumentere det påståede behov for udvidelsen, herunder behovet for at udvidelsen skal ske ved opfyldning af søterritoriet. Viser det sig om nogle år, at arealet ikke (kan) anvendes til egentlige (nye) havneaktiviteter, må søterritoriet logisk skulle genetableres – men hvem tror mon på denne mulighed?

Det forholder sig endog således, at Skagen Havn – som det fremgår af Transport- og Energiministeriets godkendelse af 8. juni 2007 – i en ansøgning om midler fra "Mål 2-programmet" til brug for udvidelsen har anført, at havnens intention (med udvidelsen) er at flytte havnerelaterede virksomheder på eksisterende havnearealer til det på søterritoriet opfyldte (nye) havneareal, således at der kan etableres flere turistvirksomheder og rekreative aktiviteter på det eksisterende bynære havneareal. At dømme efter forholdene i den eksisterende havn i Skagen synes det i øvrigt tvivlsomt, om der er noget reelt tilsyn med, om de eksisterende havnearealer anvendes i overensstemmelse med havneloven.

Under forudsætning af, at de aktiviteter, der p.t. pågår på det eksisterende areal falder ind under (en restriktiv fortolkning af) "egentlige havneaktiviteter", kan disse aktiviteter således flyttes til det ny areal, hvorved det bynære eksisterende havneareal – med lidt hjælp fra de lokale planmyndigheder – kan anvendes til turistvirksomhed og rekreative aktiviteter – eller andre formål, f.eks. hoteller, konferencecenter og boliger (uden bopælspligt). Viser det sig, at der desværre alligevel ikke blev brug for det ny areal

til egentlige havneaktiviteter, vil arealet – med lidt hjælp fra de lokale planmyndigheder – sikkert kunne konverteres til brug for andre formål, f.eks. de nævnte øvrige formål. At forestille sig, at søterritoriet i stedet blev genskabt, ligger vist ikke lige for.

Det er naturligvis en politisk afgørelse, om en opfyldning af dele af søterritoriet efter denne model er værd at stræbe efter eller ønskværdig. Men det er dog umiddelbart vanskeligt at forestille sig, at modellen stemmer overens med intentionerne bag den – efter ordlyden – restriktive bestemmelse i planlovens § 5 b om beskyttelsen af kystnærhedszonen. Det må imidlertid konstateres, at modellen kan gennemføres i praksis og derfor må forventes kopieret af andre (kommunale selvstyre)havne.

For hovedparten af de danske havnebyer vil en konvertering af de eksisterende bynære havnearealer fra at være arealer, hvor der pågår egentlige havneaktiviteter, til at være kontor-, hotel- og boligområde være en økonomisk attraktiv løsning – men på bekostning af kystnærhedszonen, hvis tilladelse til opfyldning af arealer på søterritoriet meddeles pr. automatik og uden prøvelse af nogen art.

Vi deltager gerne i et møde med Miljø- og Planlægningsudvalget – om ønsket.

Med venlig hilsen

Torben Byskov Petersen

1. september 2006
NKN-33-00292
skr

Afgørelse
i sagen om Skagen Kommunes vedtagelse af lokalplan 212-E for udvidelse af Skagen Havn

Skagen Kommune har den 3. april 2006 vedtaget lokalplan nr. 212-E for udvidelse af Skagen Havn Vest. Kommunens afgørelse er påklaget til Naturklagenævnet af Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Skagen samt en række omboende.

Såvel kommunens vedtagelse af lokalplanforslaget samt vedtagelsen af den endelige lokalplan er påklaget.

Lokalplan nr. 212-E for udvidelse af Skagen Havn Vest har i henhold til planens § 1 følgende formål:

- ved udvidelse at skabe mulighed for Skagens Havns fortsatte ekspansion og drift som en konkurrencedygtig erhvervs- og fiskerihavn,
- at inddrage areal fra søterritoriet, beliggende vest for havnen, til havneformål samt sikre arealets status som byzoneareal,
- at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af arealet til erhvervsformål ved at fastlægge en række differentierede bebyggelsesregulerende bestemmelser tilpasset arealets opdeling i forskellige typer erhvervsområder.

Kommunen har forud for den endelige vedtagelse af lokalplanen ændret lokalplanforslaget og fremlagt ændringerne i en høringsperiode på 14 dage, jfr. planlovens § 27, stk. 3. Lokalplanforslaget er ændret således, at havneudvidelsen påbegyndes længere fra land, hvorved forslagets område E1 udgår og i stedet anvendes til lettere bådoplag, mindre redskabsskure m.v. med naturlig tilknytning til havnen. Kommunen henviser i forbindelse med ændringen til, at denne bevirker, at den nære sammenhæng mellem byen og vandet opretholdes, og at den visuelle forbindelse mellem byen, klitområderne, Klitgården, Den tilsandede Kirke m.v. samtidig bevares. Ved ændringen kan der i lokalplanområdet fremover kun etableres havnerelaterede industri-, håndværks-, handels-, fragtmands-, oplagsvirksomheder m.v. samt andre virksomheder og offentlige formål, der har en naturlig driftsmæssig tilknytning til havnen. Med nyt område E1 til bådoplag, mindre redskabsskure mv. etableres der ifølge kommunen en bufferzone mellem Vesterby og

des enkelte ledige arealer på havnen, matcher det ikke en moderne havns behov for arealer til pladskrævende fiskeri- og produktionsanlæg.

Kommunen er ikke enig i de fremlagte tal over ledige erhvervsarealer.

Kommunen tilføjer, at havnens udvidelse sker etapevis, og at der i forbindelse med planlægningsprocessen og indsigelserne er udtaget et større areal ved Vesterby, som i lokalplanen er tilbageført til søterritoriet.

Kommunen henviser til, at masterplanen var tænkt som en forløber for den egentlige og efterfølgende planlægningsproces og på ingen måde har gyldighed som et bindende plandokument. I masterplanen beskrives intentionerne og visionerne for havneudvidelsen. Endelig er der ingen modsætning mellem kommuneplantillægget og lokalplanen, idet der i klagers gengivelse af lokalplanteksten "større industri- og værkstedsvirksomhed" er udeladt "med naturlig tilknytning til havneområdet".

Den meget begrænsede sandopfyldning, der bliver tale om i vandområdet nærmest Vesterby er ifølge kommunen ikke lokalplanpligtig og overgår desuden ikke til byformål.

Kommunen henviser til, at bygningshøjder på op til 15 m er den almindeligt tilladte bygningshøjde på lignende arealer på havnen.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling har 9 af Naturklagenævnets 10 medlemmer deltaget: Lars Busck (formand), Bent Hindrup Andersen, Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andreasen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Det bemærkes indledningsvist, at Naturklagenævnet ikke kan tage stilling til, hvorvidt havneudvidelsen er i overensstemmelse med havnelovens regler. Denne lov henhører under Transport- og Energiministeriet.

Efter Naturklagenævnets opfattelse indeholder lokalplan 212-E sådanne nærmere regler om de med havneudvidelsen forbundne bygge- og anlægsarbejder, som er mindstekravet til en lokalplan, der skal danne grundlag for et lokalplanpligtigt byggeri, jfr. planlovens § 13, stk. 5. Der er således ikke tale om en rammelokalplan. Der henvises i den forbindelse til bestemmelserne i lokalplanens §§ 5, 7 og 8.

I forbindelse med den endelige vedtagelse af en lokalplan, kan der efter planlovens § 27, stk. 3, foretages ændring af det offentliggjorte planforslag. Såfremt ændringen på væsentlig måde berører andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan vedtagelsen af planen ikke ske, før de pågældende har fået lejlighed til at udtale sig. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et helt nyt planforslag, skal dette offentliggøres m.v. efter reglerne i planlovens §§ 24-26.

Den foretagne ændring i forhold til lokalplanforslaget, hvorved muligheden for at opføre boliger i område E1 udtages, er sket på baggrund af en forudgående høring herom i overensstemmelse med bestemmelsen i § 27, stk. 3.

Naturklagenævnet finder ikke, at ændringen medfører, at der foreligger et nyt planforslag.

Da der er tale om en kommunalt ejet havn, foreligger der ikke inhabilitet ved at borgmesteren er formand for havnebestyrelsen.

Lokalplanens visualiseringer i forhold til havneudvidelsens påvirkning af Vesterbys kulturmiljø

Efter bestemmelsen i planlovens § 16, stk. 3, skal der i redegørelsen til lokalplanforslag for bebyggelse og anlæg i kystnærhedszonen oplyses om den visuelle påvirkning af omgivelserne, og der skal ved bygningshøjder over 8,5 m anføres en begrundelse for den større højde. I bemærkningerne til lovforslaget er der om denne bestemmelse bl.a. anført:

"Kravet om en særlig begrundelse for bygningshøjder over 8,5 m skal opfattes som en generel højdebegrænsning. Den kan kun fraviges, hvor det kan dokumenteres, at en forøgelse af højden udover 8,5 m er landskabeligt ubetænkelig og i øvrigt ikke forringer helheden, eller hvor den større højde svarer til højden i den eksisterende bebyggelse. I sådanne tilfælde vil det være tilstrækkeligt i lokalplanredegørelsen at henvise til overensstemmelse med de eksisterende forhold."

Kommunen har i udtalelsen til sagen henvist til, at bygningshøjder på op til 15 m er den almindeligt til-ladte bygningshøjde på lignende arealer på havnen.

Når der i henhold til bestemmelserne i § 16 skal redegøres for den visuelle påvirkning af omgivelserne, skal lokalplanforslagets redegørelse oplyse om projektets visuelle påvirkning af kystlandskabet, så det er muligt at vurdere forslaget i henhold til det overordnede formål at sikre kystområdernes landskabelige karakter. Oplysning om den visuelle påvirkning af kystlandskabet bør normalt ske ved en visuel gengivelse af kystområderne med det påtænkte byggeri/anlæg.

Formen og karakteren af oplysningerne må afhænge af lokaliseringen af lokalplanområdet, områdets karakter og tilknytning til kystlandskabet og hvilket anlæg, der er tale om. Det medfører som hovedregel større krav til oplysningerne, jo tættere lokalplanområdets tilknytning til vandet eller havneområdet er.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er bestemmelsen indsat i planloven af hensyn til offentlighedens muligheder for at vurdere et lokalplanforslag i et kystnært område, således at offentligheden får bedre mulighed for at deltage i debatten om kystlandskabets anvendelse.

Lokalplanforslaget indeholdt de samme visualiseringer som VVM-redegørelsen. Havneudvidelsen er visualiseret i 10 illustrationer. Det fremgår af regionplantillægget, at forudsætningen for illustrationerne er de eksisterende bebyggelser samt de vedtagne begrænsninger i størrelse og højde af de fremtidige byg-

ninger, og at illustrationerne alene skal ses som et forsøg på at illustrere, hvordan området kunne komme til at se ud, når det er fuldt udbygget.

I den endelige lokalplan henvises der til, at visualiseringerne, som viser bebyggelsen på havnefronten nærmest Vesterby, ikke længere er aktuelle, idet havnefronten efter ændringerne i forbindelse med lokalplanens endelige vedtagelse bevares som søterritorium.

Naturklagenævnet finder, at det i forlængelse af de foretagne ændringer af lokalplanen ville have været hensigtsmæssigt med en visualisering af den nye erhvervsbebyggelse set fra og mod Vesterby.

Naturklagenævnet finder imidlertid ikke, at der er tale om et forhold, der kan påvirke lokalplanens gyldighed.

Vedrørende særlig planlægningsmæssig begrundelse for placering af erhvervsarealer indenfor kystnærhedszonen

Det følger af planlovens § 5b, stk. 1, nr. 1, at der i kystnærhedszonen kun må inddrages nye arealer i byzone eller planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig begrundelse for kystnær lokalisering. Det følger videre af § 5b, stk. 1, nr. 2, at der bortset fra trafikhavneanlæg og andre overordnede infrastrukturanlæg kun i ganske særlige tilfælde kan planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse.

Af lovbemærkningerne til planlovens § 5b fremgår, at nye arealudlæg i kystnærhedszonen ikke er udelukket, men at udgangspunktet er, at nye arealer i byzone skal lokaliseres i størst mulig afstand fra kystlinien og fortrinsvis bag eksisterende bebyggelse. Det fremgår endvidere, at bestemmelsen pålægger de planlæggende myndigheder at godtgøre behovet for kystnær beliggenhed, herunder i fornødent omfang at belyse mulighederne for placering uden for kystnærhedszonen. En godtgørelse af behovet kræver en særlig planlægningsmæssig og/eller funktionel begrundelse. Det er desuden anført, at privatøkonomiske interesser, grundejerforhold eller behov for gunstig beliggenhed i forhold til herlighedsværdier ikke i sig selv kan anses for planlægningsmæssige eller funktionelle begrundelser.

Først med lokalplanen og kommuneplantillægget er området overført til byzone og inddelt i delområder og de tilladte erhvervstyper specificeret i forhold til regionplantillæggets udlæg til byorienteret og havnerelateret anvendelse. Derfor er det relevant at tage stilling til spørgsmålet om planlægningsmæssig begrundelse i forhold til kommunens lokalplanlægning.

Det er Naturklagenævnets opfattelse, at der ikke kan stilles nærmere begrundelseskrav, såfremt der er tale om planlægning for fiskeri- og havnerelaterede erhverv. Såfremt der er tale om en planlægning, der muliggør etablering af erhvervsvirksomheder uden tilknytning til havnen indebærer planlovens krav, at der skal foreligge en (anden) ganske særlig begrundelse for lokaliseringen af erhvervsarealerne.

Det fremgår af lokalplanen, at lokalplanområdet er kystnærhedszone. Der henvises i lokalplanens redegørelse til planlovens § 5b.

Der er imidlertid ikke anført en udtrykkelig planlægningsmæssig begrundelse for havneudvidelsen med henvisning til planlovens krav herom.

Der henvises i redegørelsen til, at havnen er i den situation, at der ikke er flere ledige arealer at tilbyde interesserede lejere. Det har betydet, at havnen har måttet sige nej til nye virksomheder og hermed til nye arbejdspladser til byen, ligesom de etablerede virksomheder på havnen har haft meget begrænsede muligheder for at udvide eller videreudvikle deres aktiviteter.

Disse bemærkninger er ikke i sig selv tilstrækkelige til at opfylde planlovens krav om særlig planlægningsmæssig begrundelse.

Afgørende er imidlertid formuleringen af lokalplanens bindende bestemmelser. Både anvendelsesbestemmelsen for delområde E2 og E3 stiller i relation til de opregnede erhvervstyper krav om en "naturlig" - og for så vidt angår område E2, "driftsmæssig" - "tilknytning til havnen". Bestemmelsernes opregning af erhvervstyper dækker i øvrigt temmelig bredt.

Som konsekvens af kravet i planlovens § 5b om, at der skal foreligge en særlig planlægningsmæssig begrundelse – og i tildeling til lokalplanens formålsbestemmelser vedrørende havneformål – vil anvendelsesbestemmelserne skulle fortolkes restriktivt, således at udvidelsesarealerne kun kan anvendes til erhverv med en direkte og nødvendig tilknytning til havnen.

Under denne forudsætning opretholdes Skagen Kommunes vedtagelse af lokalplan 212-E, der herefter står ved magt.

På Naturklagenævnets vegne

Sanne Kjær
specialkonsulent

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. planlovens § 58, stk. 3. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. planlovens § 62, stk. 1.

DEPARTEMENTET

Hjejle Gersted Mogensen

Dato 8. juni 2007

J. nr. 350-4

Deres ref. 112.483

Sagsbeh. LB

Att.: advokat Torben Byskov Petersen

Lone Bach Møller

Telefon 33 92 43 18

Telefax 33 38 14 33

lb@trm.dk

Klage over udvidelse af Skagen Havn

Transport- og Energiministeriet

Bro- og Havnekontoret

Frederiksholms Kanal 27 F

1220 København K

brooghavn@trm.dk

I brev af 9. oktober 2006 anmodede De på vegne af Deres klient Pernille Svanholm Transport- og Energiministeriet om, at dette brev og Deres tidligere breve af 29. august samt 5. og 22. september samt 3. oktober 2006 behandles som en klage over Kystdirektoratets tilladelse af 25. september 2006 til udvidelse af havnen samt om, at udvidelsen sættes i bero.

Telefon 33 92 33 55

www.trm.dk

Giro 3 00 27 64

EAN 5798000893429

CVR 43265717

Efter gennemgang af sagen skal det herved meddeles, at Transport- og Energiministeriet ikke finder grundlag for at ændre Kystdirektoratets afgørelse af 25. september 2006. På den baggrund er det ikke aktuelt at tage stilling til spørgsmålet om at tillægge Deres klage opsættende virkning.

Det bemærkes, at afgørelsen alene indeholder en vurdering af havnelovgivningen og således ikke forholder sig til planlovgivningen. I den forbindelse henvises til Naturklagenævnets afgørelse af 1. september 2006. For så vidt angår Deres klage over finansieringen af omlægningen af spildevandsledningen behandles denne klage efter det for Transport- og Energiministeriet oplyste fortsat af Statsforvaltningen Nordjylland.

./. Transport- og Energiministeriet skal i øvrigt henvise til vedlagte sagsfremstilling.

De har i klagen særligt peget på følgende forhold:

- 1) der er ikke behov for udvidelsen af havnen
- 2) formålet med havneudvidelsen er af få frigjort bynære, ibrugtagne havnearealer til etablering af nye turistvirksomheder og en opprioritering af de rekreative aktiviteter, der anses for ulovligt i henhold til havnelovens § 9, stk. 5,

Transport- og Energiministeriet har følgende bemærkninger hertil:

Ad 1): om behovet for udvidelsen

Retsgrundlaget for at meddele tilladelse til udvidelsen af en havn er havnelovens § 2 (lov nr. 326 af 28. maj 1999 med senere ændringer).

Tilladelsen til udvidelsen af Skagen Havn er givet efter en omfattende behandling af plangrundlag, VVM-redegørelse og høring af relevante myndigheder, og der er ikke fremkommet indvendinger mod ansøgningen. Transport- og Energiministeriet finder, at Kystdirektoratet har foretaget høring af de relevante myndigheder, og Kystdirektoratets vurdering af de modtagne høringssvar giver ikke ministeriet anledning til bemærkninger.

Det fremgår af afsnit 3 i de almindelige bemærkninger til forslaget til havneloven, at bestemmelserne om anlæg af ny havn er uændret, hvad angår tilladelse til det fysiske anlæg af en havn, da offentlige interesser i forbindelse med anlæg af infrastruktur fortsat skal varetages på behørig vis. Imidlertid kræves der fra 1. januar 2002 ikke længere en – trafikpolitisk motiveret – særlig grund for anlæg af ny havn, fordi der ønskes givet adgang til fri etablering af havne i Danmark for hermed at sikre en dynamisk udvikling i havnestrukturen i takt med ændrede behov over tiden, jf. havnelovens § 19, stk. 4. Transport- og Energiministeriet finder, at samme forhold gør sig gældende ved ansøgninger om tilladelse til udvidelse af en havn.

Ad 2): formålet med havneudvidelsen er at få frigjort bynære, ibrugtagne havnearealer til etablering af nye turistvirksomheder og en opprioritering af de rekreative aktiviteter, der anses for ulovligt i henhold til havnelovens § 9, stk. 5

Denne del af klagen er affødt af den ovennævnte ansøgning om midler fra Mål 2 programmet, hvori bl.a. er anført (Deres citat):

"Projektet vil på sigt medføre et mageskifte mellem de allerede etablerede virksomheder på Skagen Havn. Dette mageskifte vil bevirke, at transportomkostningerne for de pågældende virksomheder vil falde som følge af en samling og på midterområdet på havnen vil der skabes muligheder for etablering af nye turistvirksomheder. Effekten af dette vil være meget vanskelig at forudse men erfaringerne fra tidligere mageskifte er meget positive i forhold til etablering af nye arbejdspladser indenfor turist- og serviceerhvervene.

Der er udarbejdet en udviklingsplan for den centrale havnefront, som tage udgangspunkt i en ombygning og omstrukturering af centrale pladser. Dette sker med henblik på at skabe mulighed for generel optimering af servicestrukturen på Skagen Havn samt en opprioritering af de rekreative aktiviteter."

Advokatfirmaet har anført, at havnens intention er at flytte havnerelaterede virksomheder til udvidelsen af havnen og etablere flere turistvirksomheder og rekreative aktiviteter på den eksisterende havn.

Havnen har på sin side anført, at havnen er bekendt med og indstillet på at overholde såvel havneloven som lokalplanens bestemmelser.

Selv om der ikke er overensstemmelse mellem på den ene side visse tidligere udfærdigede dokumenter vedrørende havneudvidelsen og på den anden side bestemmelserne i havneloven og lokalplanen, finder Transport- og Energiministeriet ikke, at denne uoverensstemmelse nødvendigvis skal indebære, at der ikke kan meddeles tilladelse til udvidelsen

Ministeriet har herved lagt vægt på, at udvidelsen af havnen omfattes af havnelovens § 9 om kommunale selvstyrehavnes styring, ledelse og drift mv. Udlejning af havnearealer i kommunale selvstyrehavne skal derfor ske under iagttagelse af bl.a. denne bestemmelse, som havnen har erklæret, at den vil efterleve. Ministeriet ved Kystdirektoratet skal i givet fald behandle klager over kommunalbestyrelsens afgørelser af klager over den kommunale selvstyrehavns forvaltning vedrørende bl.a. lejemål, jf. lovens § 17, stk. 2-3.

Transport- og Energiministeriet skal beklage den langvarige sagsbehandling.

Med venlig hilsen

Jakob Karshøj

Kopi til: Skagen Havn
Rambøll – Aalborg
Frederikshavn Kommune
Statsforvaltningen Nordjylland
Kystdirektoratet
Naturklagenævnet

NOTAT

Advokatfirmaet Hjejle Gersted Mogensen
Att.: Att.: advokat Torben Byskov Petersen

DEPARTEMENTET

Dato 1. maj 2007
J. nr. 350-4

Bro- og Havnekontoret

Lone Bach Møller
Telefon 33 92 43 18
lb@trm.dk

Sagsfremstilling vedrørende Pernille Svanholms klage over Kystdirektoratets tilladelse af 25. september 2006 til udvidelse af Skagen Havn

I brev af 31. marts 2006 klagede advokatfirmaet på Pernille Svanholms vegne til såvel miljøministeren som til transport- og energiministeren over planer om udvidelse af Skagen Havn, der er en kommunal selvstyrehavn, ved inddæmning af ca. 12,5 ha på søterritoriet. Pernille Svanholm ejer en ejendom, der ligger ca. 200 m vest for den planlagte udvidelse af havnens sydlige del. Da klagen i det væsentlig vedrørte forhold reguleret af planloven aftaltes det, at klagen skulle besvares af Skov- og Naturstyrelsen med bidrag fra Transport- og Energiministeriet vedrørende forholdet til havneloven.

Forud for denne klage havde advokatfirmaet i brev af 21. marts 2007 stillet spørgsmål om forståelsen af havnelovens § 9, stk. 5. Transport- og Energiministeriet svarede i brev af 7. april 2006 bl.a. advokatfirmaet, at etablering af et nyt areal til udvidelse af havnen, der ikke skal anvendes til egentlige havneaktiviteter, vil være i strid med havneloven.

I brev af 10. april 2007 bekræftede Transport- og Energiministeriet modtagelsen af klagen af 31. marts 2007, og meddelte at Kystdirektoratet var blevet anmodet om en udtalelse om, hvorvidt de planlagte aktiviteter ville være i overensstemmelse med havnelovens § 9, stk. 5.

I brev af 19. april 2006 meddelte Kystdirektoratet, at direktoratet havde givet principiel tilladelse til udvidelsen af havnen den 26. april 2005 på grundlag af et regionplantillæg nr. 152 og en VVM-redegørelse, at havnen ikke havde ansøgt om endelig tilladelse til udvidelsen, og at havnens bestyrelse må være ansvarlig for at drive havnen i overensstemmelse med havnelovens § 9, stk. 5.

I brev af 15. juni 2006 meddelte Skov- og Naturstyrelsen bl.a. advokatfirmaet, at den påtænkte udvidelse af havnen ikke kan realiseres, før havnen har sendt et detailprojekt til Kystdirektoratet og fået tilladelse derfra til at udføre projektet og at Kystdirektoratet i denne forbindelse bl.a. skal sørge for, at der ikke gives tilladelse til udvidelse af havnen til formål, som havnen ikke kan varetage i henhold til havnelovens bestemmelser om kommunale selvstyrehavne.

I brev af 29. august 2006 spurgte advokatfirmaet, om den i departementets brev af 10. april 2006 nævnte udtalelse fra Kystdirektoratet var modtaget og

om departementets vurdering af, om de planlagte aktiviteter er i overensstemmelse med havnelovens § 9, stk. 5.

I brev af 5. september 2006 sendte advokatfirmaet departementet kopi af breve af 29. august og 5. september 2006 til Kystdirektoratet om anvendelsen af udvidelsen af havnen og gentog spørgsmålet til departementet i brevet af 29. august 2006.

I brev af 22. september 2006 gentog advokatfirmaet spørgsmålet om besvarelse af firmaets brev af 31. marts 2006 til miljøministeren samt til transport- og energiministeren, der som nævnt ovenfor blev besvaret 15. juni 2006, hvilket også fremgik af ovennævnte brev af 29. august 2006 fra advokatfirmaet til Kystdirektoratet. Advokatfirmaet fremsatte desuden bemærkninger til Kystdirektoratets behandling af ansøgningen om udvidelse af havnen og til Naturklagenævnets afgørelse af en klage fra advokatfirmaet over lokalplanen for havneudvidelsen.

I brev af 3. oktober 2006 sendte advokatfirmaet en kopi af Skagen Havns ansøgning til "Mål 2-programmet i Danmark", hvori bl.a. var anført, at projektet (udvidelsen af havnen) vil medføre et mageskifte mellem de allerede etablerede virksomheder på Skagen Havn, at der skabes muligheder for etablering af nye turistvirksomheder på midterområdet på havnen, og at der er udarbejdet en udviklingsplan for den centrale havnefront, der skal skabe mulighed for opprioritering af de rekreative aktiviteter og en generel optimering af servicestrukturen på havnen.

Advokatfirmaet har i denne anledning henvist til Naturklagenævnets afgørelse af klage over Skagen Kommunes lokalplan 212-E for delområde E2 og E3, hvorefter udvidelsesarealerne alene kan anvendes til erhverv med en direkte og nødvendig tilknytning til havnen, at havnens ovennævnte oplysninger om arealanvendelsen er uforenelige med Naturklagenævnets afgørelse vedrørende lokalplanen, at Transport- og Energiministeriet forudsættes at vurdere om udvidelsen af havnen overhovedet er nødvendig, og at en tilladelse fra Kystdirektoratet på det foreliggende grundlag vil være en materielt urigtig forvaltningsafgørelse. Det fremgår af et bilag til ansøgningen, at planen for udvidelsen er baseret på udvikling inden for servicering af skibsfart, godstransport, krydstogtsanløb, færgedrift og nye virksomhedstyper.

Kystdirektoratet meddelte i brev af 25. september 2006 Rambøll på Skagen Havns vegne tilladelse til på nærmere angivne vilkår at udvide havnen i henhold til havnelovens § 2, stk. 1 og 2, og bemærkede, at havnelovens anvendelsesbestemmelser skal behandles restriktivt, jf. lovens § 9, stk. 5.

I brev af 5. oktober 2006 sendte Kystdirektoratet kopi af tilladelserne til udvidelse af havnen og til opfyldning mellem havneudvidelsen og Vestre Strandvej til advokatfirmaet og meddelte, at Kystdirektoratet ikke skal kontrollere, om

havneudvidelsen er nødvendig, men påse at de nye havnearealer anvendes i overensstemmelse med havnelovens bestemmelser.

I brev af 9. oktober 2006 til Transport- og Energiministeriet henviste Kystdirektoratet til det anførte i ovennævnte brev af 19. april 2006 til Transport- og Energiministeriet og i breve af 14. juli og 21. september 2006 til Hjejle Gersted Mogenssen. Kystdirektoratet henledte desuden opmærksomheden på den stadig ændring og udvikling af landets havne.

I brev af 19. oktober 2006 meddelte Transport- og Energiministeriet advokatfirmaet, at behandlingen af klagen af 9. oktober 2006 var påbegyndt med anmodning om udtalelser fra Kystdirektoratet og fra Rambøll på Skagen Havns vegne, og at advokatfirmaets brev af 31. marts 2006 var besvaret ved Skov- og Naturstyrelsens brev af 15. juni 2006.

I brev af 20. oktober 2006 meddelte fra Rambøll på Skagen Havns vegne, at udvidelsen er nødvendiggjort ved, at der ikke længere findes ledige arealer på havnens nuværende arealer, at havnen altid har opereret under havnelovens § 9, stk. 5, og fortsat vil gøre det, samt at klagen ikke skal tillægges opsættende virkning, da den ikke indeholder forhold, der ikke tidligere har været behandlet ved andre instanser.

I brev af 27. oktober 2006 sendte advokatfirmaet kopi af firmaets brev af s.d. til statsamtmanden vedrørende Skagen Kommunes omlægning af kloaknet som følge af udvidelsen af Skagen Havn og om kommunens afholdelse af størstedelen af udgifterne herved.

I brev af 1. november 2006 til Transport- og Energiministeriet fremsatte advokatfirmaet bemærkninger til det i Kystdirektoratets brev af 5. oktober 2006 anførte om, at Kystdirektoratet ikke skal kontrollere, om havneudvidelsen er nødvendig, men påse at de nye havnearealer anvendes i overensstemmelse med havnelovens bestemmelser. Under henvisning til havnelovens § 2 og § 9, stk. 5 og 7, anførte firmaet, at havnen selv skal betale for den omlægning af kloaknettet, som udvidelsen af havnen nødvendiggør, at Transport- og Energiministeriet skal sikre sig, at der er behov for udvidelsen, at denne agtes anvendt til egentlige havneaktiviteter, og at der er nødvendig bevilling til udvidelsen af havnen. Advokatfirmaet henviste endelig til et notat af 19. november 2003 fra Rambøll om den masterplan, der har dannet grundlag for region- og lokalplan og anførte endelig, at omplacering af virksomheder inden for havnens område vil være i strid med såvel havnelovens § 9, stk. 5, og Naturklagenævnets fortolkning af lokalplanens bestemmelser mv.

I brev af 20. november 2006 bekræftede Transport- og Energiministeriet modtagelsen af advokatfirmaets breve af 27. oktober og 1. november samt e-mail af 13. november 2006, vedlagde kopi af ministeriets brev af 20. november 2006 til Rambøll med anmodning om bemærkninger til disse breve og den nævnte e-

mail og anmodede om advokatfirmaets bemærkninger til brev af 20. oktober 2006 til Rambøll.

I brev af 21. november 2006 meddelte advokatfirmaet under henvisning til dets brev af 1. november 2006 Transport- og Energiministeriet, at udvidelsen af Skagen Havn i realiteten ikke skal skabe arealer til egentlige havneaktiviteter, men muligheder for etablering af nye turistvirksomheder og en opprioritering af de rekreative aktiviteter på de bynære havnearealer, at det efter det oplyste ikke er korrekt, at der ikke længere findes ledige arealer på havnen, at der er ubebyggede erhvervsarealer i Buttervej området, at tilladelse til udvidelse af Skagen Havn utvivlsomt vil skabe præcedens for øvrige havne i Danmark, at udvidelsen vil være i strid med planlovens kapitel 2 a, herunder § 5b, stk. 1, nr. 2 om inddragelse af arealer på søterritoriet, og med havnelovens § 9, stk. 5, og ikke synes at være i overensstemmelse med de seneste meldinger om regeringens miljøpolitik, hvorfor Miljøministeriet skal inddrages i sagen, hvis dette ikke er sket tidligere.

I brev af 23. november 2006 sendte advokatfirmaet Transport- og Energiministeriet kopi af brev af 22. november 2006 med bilag fra Statsamtet Nordjylland, hvoraf det fremgår, at statsamtet s.d. har meddelt Skagen Byråd, at det ud fra de givne forudsætninger må være havnen, der skal betale for omlægningen af kloakledningen.

I brev af 27. november 2006 meddelte Rambøll Transport- og Energiministeriet, at anlægsarbejdet var påbegyndt og forventes afsluttet i juli 2007, og at de senest tilsendte breve fra advokatfirmaet ikke gav anledning til bemærkninger.

I brev af 5. december 2006 anmodede advokatfirmaet Transport- og Energiministeriet om et møde på højest muligt niveau, da firmaet havde erfaret fra Skagen Havn, at anlægsarbejderne for alvor er gået i gang.

I brev af 18. december 2006 bekræftede Transport- og Energiministeriet modtagelsen af advokatfirmaets breve af 21. og 23. november samt 5. december 2006 og meddelte, at ministeriet fandt det hensigtsmæssigt, at Rambøll og Kystdirektoratet afgav bemærkninger til advokatfirmaets seneste spørgsmål om berettigelsen af tilladelsen til udvidelsen af havnen, inden der eventuelt afholdes møde i sagen.

I brev af 3. januar 2007 meddelte Kystdirektoratet Transport- og Energiministeriet, at i henhold til regionplantillæg 152 og den tilhørende VVM-redegørelse skal havneudvidelsen bl.a. anvendes af virksomheder, der kan servicere fiskerflåden, samt færgeruter og krydstogtskibe, og at der Kystdirektoratet bekendt ikke er ledige arealer på havnen. Kystdirektoratet oplyste desuden, at direktoratet havde anmodet Frederikshavn Kommune om at sende både ministeriet og direktoratet kopi af kommunens svar til statsamtet.

I brev af 4. januar 2007 meddelte Skagen Havn Transport- og Energiministeriet – som svar på brevet af 18. december 2006 til Rambøll -, at der ikke eksisterer ledige arealer til virksomhedsudvidelse eller nyetablering på de eksisterende havnearealer, at havnen ikke vil kommentere advokatfirmaets udokumenterede påstande eller offentliggøre interessenter i udvidelsen, udover at tre firmaer ønsker at leje godt 30.000 m² af udvidelsen, at Rambølls ovennævnte notat fra november 2003 aldrig var lagt til grund for udviklingen af havnen, at udviklingen mod større fartøjer har krævet større vanddybder og reparationsfaciliteter til større fartøjer. Havnen anmodede endelig Transport- og Energiministeriet om at rette henvendelse til Frederikshavn Kommune om brevet fra statsamtet til Skagen Byråd om kommunale overløbsledninger.

Skagen Havn anmodede efterfølgende telefonisk om at deltage i et eventuelt møde med ministeriet, advokatfirmaet og klageren.

I brev af 24. januar 2007 meddelte advokatfirmaet Transport- og Energiministeriet som bemærkninger til ovennævnte breve fra Kystdirektoratet og Skagen Havn, at de virksomheder, der i henhold til Kystdirektoratet agtes etableret på havneudvidelsen ikke falder under egentlige havneaktiviteter, der omfattes af havnelovens § 9, stk. 5, at disse virksomheder kan placeres på de nærliggende erhvervsområder i Buttervej-området, at der er dårlige tider for fiskeriet, og at det fortsat hverken er dokumenteret eller sandsynliggjort, at udvidelsen på 11 ha er nødvendigt til andet end etablering af nye turistvirksomheder og opprioritering af de rekreative aktiviteter. Advokatfirmaet har desuden gentaget det tidligere anførte om betaling for omlægningen af spildevandsledningen på havnen.

I brev af 2. februar 2007 anmodede Transport- og Energiministeriet Kystdirektoratet om bemærkninger til brevet af 24. januar 2007.

Kystdirektoratet har i brev af 8. februar 2007 meddelt, at serviceværksteder, der betjener havne og skibe, anses for naturligt hjemmehørende på havne og altid har været placeret på havnes arealer eller så tæt som muligt derved. Kystdirektoratet har desuden bl.a. henvist til lokalplanens bestemmelser for udvidelsen af havnen.

I brev af 20. februar 2007 fremsatte advokatfirmaet en række bemærkninger til Kystdirektoratets brev af 8. februar 2007 vedrørende bl.a. begrebet "egentlige havneaktiviteter", Naturklagenævnets restriktive fortolkning af lokalplanens anvendelsebestemmelse, dokumentation for den påtænkte anvendelse af udvidelsen, Kystdirektoratet manglende faktiske eller retlige (juridiske) prøvelse af ansøgningen, et alternativt erhvervsområde ved Buttervej og betaling for omlægning af spildevandsledning

I e-mail af 5. marts 2007 bilagt ledelsesberetningen til regnskabet for havnen for 2004 anmodede advokatfirmaet på ny om et møde.

På et møde i Transport- og Energiministeriet den 15. marts 2007 gjorde klageren og advokat Torben Byskov Petersen, advokatfirmaet Hjejle Gersted Mogens, mundtligt rede for baggrunden for klagen. Advokaten og klageren gentog i det væsentlige det i sagen tidligere fremførte om bl.a. det regionplantillæg og en lokalplan, der ligger til grund for havneudvidelsen, Naturklagenævnets afgørelse af 1. september 2006, klagen over finansiering af omlægning af en spildevandsledning, Kystdirektoratets behandling af ansøgningen om tilladelse til udvidelse af havnen samt det manglende behov for udvidelsen og spørgsmålet om anvendelsen af såvel den eksisterende havn som af udvidelsen, ligesom advokaten påtalte manglende opfyldelse af ministeriets prøvelsespligt.

På grundlag af mødet anmodede Transport- og Energiministeriet i brev af 16. marts 2007 Skagen havn om en redegørelse for den uoverensstemmelse, som advokatfirmaet har påpeget.

Skagen Havn har i brev af 10. april 2007 meddelt Transport- og Energiministeriet, at havnen ikke finder nogen uoverensstemmelse mellem de i Mål 2 anførte anvendelsesformål og de i lokalplan 212E fastlagte områdeanvendelser, selv om disse er endeligt fastlagt efter Mål 2 ansøgningen er udformet, og at Masterplanen er en retningsgivende rapport om forskellige udviklingsmuligheder for havnen, hvorfor den ansøgte havneudvidelse ikke er helt som beskrevet i Masterplanen.

Transport- og Energiministeriet anmodede i mail af 11. april 2007 advokatfirmaet om eventuelle bemærkninger til brevet af 10. april 2007, og advokatfirmaet har i brev af 12. april 2007 anført, at det ikke er korrekt, når havnen ikke ser nogen uoverensstemmelse mellem de i Mål 2 anførte anvendelsesformål og de i lokalplan 212E fastlagte områdeanvendelser. Under henvisning til det anførte citat fra Mål 2 programmet har advokatfirmaet anført, at formålet med havneudvidelsen er at få frigjort bynære, ibrugtagne havnearealer til etablering af nye turistvirksomheder og en opprioritering af de rekreative aktiviteter. Dette anføres at være ulovligt i henhold til havnelovens § 9, stk. 5, at falde uden for formålsbestemmelsen i § 2 i havnens vedtægter, og at gøre lokalplanen ulovlig.

Advokatfirmaet har desuden henvist til, at havnen ikke har villet offentliggøre de interesserede fremtidige lejere, at Kystdirektoratet har forudsat, at det nye havneareal skal anvendes til virksomheder, der servicerer fiskerflåden, og at dette bestrides af en af havnens brugere.

Advokatfirmaet har endelig henvist til citater fra ansøgningen til Mål 2 programmet vedrørende nye erhvervsområder, som ikke er afhængige af fiskeriet. Advokatfirmaet finder det derfor dokumenteret, at såvel havnelovens § 9, stk. 5, Skagen Havns vedtægter og Naturklagenævnets afgørelse er til hinder for, at havnen meddeles tilladelse til den ansøgte tilladelse.

DEPARTEMENTET

Hjeje Gersted Mogensen

Dato 7. april 2006
J nr.
Deres ref. EA/MA 112.843
Sagsbeh. LB

Lone Bach Møller
Telefon 33 92 43 18
Telefax 33 38 14 33
lb@trm.dk

Transport- og Energiministeriet
Bro- og Havnekontoret
Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K
brooghavn@trm.dk

Telefon 33 92 33 55
www.trm.dk
Giro 3 00 27 64
EAN 5798000893429
CVR 43265717

Vedrørende anvendelse af havnearealer i en kommunal selvstyre- havn

I fortsættelse af tidligere brevveksling har De anmodet Transport- og Energi-
ministeriet om bekræftelse på følgende forståelse af havnelovens § 9, stk. 5:

1. at etablering af et nyt areal, der ikke skal anvendes til egentlige havne-
aktiviteter i en kommunal selvstyrehavn, vil være i strid med havnelo-
ven
2. at samme fortolkning skal lægges til grund ved fastlæggelse og hånd-
hævelse af anvendelsesmulighederne for havnearealerne i en nyanlagt
kommunal selvstyrehavn

De har i denne forbindelse henvist til, at det følger af havnelovens § 1, at havne
omfattet af loven skal anvendes til erhvervsmæssig ekspedition af gods, køretø-
jer, personer og landinger af fisk.

Hertil bemærkes at hele havneloven kun finder anvendelse på de havne, der
anvendes til erhvervsmæssig ekspedition af gods, køretøjer, personer og landinger
af fisk.

De har tillige anført, at lovlige havneaktiviteter ud over de i § 9, stk. 5, opregne-
de aktiviteter omfatter havnerelaterede aktiviteter som f.eks. stevedorevirk-
somhed og transportcenteraktiviteter, men ikke rederi-, vognmands- og mæg-
lervirksomhed eller containerproduktion, idet De har henvist til Ellen Margre-
the Basse og Kim Trenskow: Havnearealer – Håndbog om rettigheder og for-
pligtelser, 1. udg., 2003, side 64 f.

Hertil bemærkes, at havnerelateret operatørvirksomhed kun må udføres, hvis
transport- og energiministeren giver tilladelse dertil i henhold til § 9, stk. 6 .
Der er således tale om en dispensationsmulighed, der kan opnås i de særlige
tilfælde, der er beskrevet i bemærkningerne til havneloven.

På dette grundlag kan Transport- og Energiministeriet bekræfte, at etablering
af et nyt areal, der ikke skal anvendes til egentlige havneaktiviteter, i en kom-
munal selvstyrehavn vil være i strid med havneloven.

Transport- og Energiministeriet kan ligeledes bekræfte, at samme fortolkning skal lægges til grund ved fastlæggelse og håndhævelse af anvendelsesmulighederne for havnearealerne i en nyanlagt kommunal selvstyrehavn, og at overtrædelser af bl.a. havnelovens § 9, stk. 5, kan påklages i henhold til § 17, stk. 3.

Side 2/2

Med venlig hilsen

Søren Wille

Kopi til Kystdirektoratet